

Material factors of human lifespan from the perspective of Islamic teaching

Ziaodin Olianasab¹, Ali Akbar Hazeri Geqeh^{2*}, Amaneh Rameparvar³, Amir Mohammad Mortazavian⁴

1- Department of Islamic Education, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran.

2- Faculty of Islamic Sciences, University of Science and Education of the Holy Quran, Meybod, Yazd, Iran.

3- Allzahra Seminary, Tabriz, Iran.

4- Department of Food Science & Technology, School of Science Nutrition and Food Technology, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Abstract

Having long life and spend it in obedience to God from the perspective of Islamic teaching has introduced as a sign of prosperity and happiness. Although now a day proponents of long life pay more attention to researches of scientists, this article has explained the material factors of human long life from the Islamic perspective. God determines human lifespan but has given them opportunity to play the role in their life and accordance with the will of Almighty God, their life can be short or long. Human role in his life is to do things, live in a certain and normal life and die soon or late. However the effective factors on Reductions and increase of human life can be studied according to Islamic perspective (material and spiritual factors). This research reviewed the Material and spiritual factors affecting the longevity and by introducing fifteen material factors which increase human life span from the perspective of verses and Hadiths finally concluded many experimental factors increasing longevity were consistent with these factors. In a few cases, the vision outlined in Hadiths has raised new topics for research of medical scientist.

Keywords: Human Life, Factors of life span, survival, Signs and miracles

عامل‌های مادی طول عمر انسان از دیدگاه آموزه‌های اسلامی

ضیاء‌الدین علیاناسب^۱، علی اکبر حاضری جیقه^{*۲}، آمنه رمه پرور^۳، امیر محمد مرتضویان^۴

۱- گروه معارف اسلامی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران.

۲- دانشکده‌ی علوم قرآنی، دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، میبد، یزد، ایران.

۳- حوزه‌ی علمی‌ی الزهراء، تبریز، ایران.

۴- گروه علوم و صنایع غذایی، دانشکده علوم تغذیه و صنایع غذایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

چکیده

داشتن عمر طولانی و صرف آن در اطاعت الهی، از دیدگاه آموزه‌های اسلامی نشانه‌ی سعادت و خوشبختی معرفی شده است. گرچه امروزه طرفداران طول عمر، بیش‌تر به تحقیق‌های دانشمندان علوم تجربی چشم دوخته‌اند، این نوشتار، عامل‌های مادی طول عمر انسان را از دیدگاه اسلام تبیین کرده است. مدت عمر انسان را خدای متعال تعیین می‌کند، ولی خدای متعال به انسان فرصت داده تا نقش خود را ایفا کند و در طول اراده‌ی خدای قادر، در کوتاه کردن عمر خویش و یا طولانی شدن آن، این نقش را بازی کند و عمر خود را کوتاه یا طولانی گرداند. نقش انسان در مقدار عمر خویش، این است که با انجام اعمالی، مدت مشخص شده و طبیعی عمر خویش را، زندگی کند یا زودتر و یا دیرتر از دنیا برود؛ بنابراین، عامل‌های مؤثر در افزایش و کاهش عمر انسان، از دیدگاه منبع‌های اسلامی از دو جنبه (عامل‌های مادی و معنوی) قابل بررسی است. این پژوهش با روش کتابخانه‌ی عامل‌های مادی و طبیعی مؤثر در طول عمر را بررسی نموده، با معرفی پانزده عامل مادی فزونی عمر انسان از دیدگاه آیه‌ها و روایت‌ها، در نهایت به این نتیجه رسیده است که بیش‌تر عامل‌های معرفی شده در آیه‌ها و روایت‌ها تجربی افزایش عمر با این عوامل هماهنگ و همسو است؛ در چند مورد نیز دیدگاه مطرح شده در روایت، مسئله‌ی جدیدی برای تحقیق پژوهشگران علوم پزشکی مطرح می‌نماید.

واژگان کلیدی: عمر انسان، عامل‌های طول عمر، بقا، آیه‌ها و روایت‌ها

مقدمه

اسلام، نظام اجتماعی، نظام سلامت، نظام اقتصادی، نظام مدیریتی و ... از این‌روی نوشتار پیش رو در صدد است عامل‌های حفظ و افزایش عمر انسان را از دیدگاه منبع‌های اسلامی بررسی نماید.

عامل‌های مؤثر در طول عمر انسان در یک تقسیم ساده، در دو دسته‌ی مادی و معنوی قرار می‌گیرد. این مقاله در نظر دارد عامل‌های طبیعی و مادی مؤثر در طول عمر را بر اساس منبع‌های دینی و آیه‌ها و روایت‌ها تبیین نماید و به این سؤال پاسخ دهد که عامل‌های مادی مؤثر در طول عمر انسان از دیدگاه منبع‌های دینی مسلمانان، کدام است؟ پیش فرض مقاله این است که دین اسلام برای جنبه‌های مختلف و نیاز-های واقعی بشر برنامه دارد. فرضیه‌ی نوشتار، این است که عامل‌های متعددی به صورت پراکنده در لابه‌لای روایت و شاید در نکته‌هایی از آیه‌های قرآنی، باعث طول عمر انسان معرفی شده است.

امروزه بسیاری از عامل‌های طبیعی افزایش عمر انسان، از دیدگاه دانشمندان مورد بررسی قرار گرفته است که مهم‌ترین آن‌ها، میان‌روی در استفاده از غذای سالم، فعالیت و کار و حرکت مناسب و مداوم، پرهیز از هر گونه اعتیاد به مواد مخدر و مانند آن، داشتن محیط زیست تمیز، پرهیز از مصرف مشروبات الکلی و هیجان‌های شدید است.

بررسی دیدگاه منبع‌های اسلامی، در کنار علوم تجربی، درباره‌ی عامل‌های افزایش و کاهش عمر انسان بسیار به‌جا و لازم است؛ چراکه دین اسلام، دینی فردی و در حاشیه‌ی زندگی نیست، بلکه برای تمام بُعدهای وجودی انسان برنامه دارد و در جنبه‌های گوناگون زندگی مادی و معنوی بشر نه تنها برنامه‌ی ویژه‌ی دارد، بلکه نظام خاصی را نشان داده که از سبک زندگی بسیار عالی برخوردار است، مانند نظام تربیتی